

BOEKBESPREKING

Zwart Dirk Zwart is een van de meest markante kerkmusici van onze tijd. Dat vindt niet iedereen, maar ik wel en velen met mij. Er zijn er die hem eigenzinnig vinden en dat vind ik ook, maar die eigen zin van Dirk Zwart bevalt mij wel. Wie vindt dat ik nu in raadselen spreek, leze het geschrift dat uitgeverij Merwedeboek het licht liet zien en aanbiedt voor de prijs van € 17,90. Het heet *Boven jezelf uit zingen* en draagt als ondertitel de kernwoorden *Kerkmuzikaal dagboek*. Dat is een vlag die de lading dekt. In het jaar 2009 noteerde Dirk Zwart zo ongeveer alles wat in zijn kerkmuzikale hoofd opkwam. Al die notities leveren nu, gebundeld en wel, een alleraardigst boek op met zeer persoonlijke bespiegelingen over de lotgevallen van Dirks 'eigen' *Stichting Nieuwe Kerkmuziek*, een sollicitatieronde met het oog op een vacature kerkmusicus bij de NCRV, het redactiewerk voor het komende liedboek, de eigen kerkmuzikale praktijk en nog vele dingen meer.

Dirk Zwart is een zeurpiet. Dat vindt hijzelf en dat wil hij ook zijn. 'Ze zullen me misschien een zeurpiet vinden. Laat mij dan maar de zeurpiet zijn.' Mooi zo, denk ik dan. De kerk heeft goedheiligmannen nodig, maar ook pieten, zeurpieten. Goedheiligmannen zijn er te kust en te keur. Ze vinden alles mooi en prachtig en doen niet veel meer dan knikken naar links en naar rechts. Ik ken de verleiding: je kiest gewoon de weg van de minste weerstand. Dirk Zwart noemt niet wit wat zwart is en gaat onbekommerd tekeer tegen muziek van bedenkelijke kwaliteit. Ook binnen zijn eigen kerkverband (dat van de Gereformeerd Vrijgemaakten) wordt zijns inziens de maatstaf veel te laag gelegd. Het gevolg van al die goedwillerigheid (ik verzin daar nu zelf maar even dit woord voor) is een scala aan domme deuntjes en onmuzikale misbaksels. Die termen zijn niet van Dirk Zwart, maar wel in zijn geest. Breeduit noteert hij in zijn dagboek alles wat hem niet bevalt en, ach arme, dat is nogal wat! Dat de hemelse Vader kans ziet Dirk Zwart in de kerk te houden, mag voor menigeen wel een overtuigend bewijs zijn van zijn Geestkracht. Persoonlijk zou ik regelmatig een andere toonsoort kiezen en tussen de regels door merk je wel dat Zwart daar ook zelf naar op zoek is, maar het lied dat hij zingt klinkt intussen als een heuse kerkklok: soms donker en zwaar, als de klok die luidt wanneer we in droefenis zijn gehuld, maar vaker nog heerlijk helder, als het geluid dat ons lokt naar een wereld waarin we wat duurzamers te horen krijgen dan vluchtig maar oorverdovend discolawaai. We stemmen overeen: andere instrumenten dan alleen het orgel? Prima! Psalm 150 staat er vol van. Maar dan graag stijlvol bespeeld, eredienstwaardig.

Kortom: ik zou Dirk Zwart willen aanraden niet al te veel energie te steken in het exorcisme van demonen die *verbaal* toch niet te verjagen zijn. Laat hij slechts spelen als David voor Saul, al was het maar om te voorkomen dat hij zichzelf buiten het kerkmuzikale spel manoeuvreert. Dat zou ik hem namelijk nooit vergeven, want Dirk Zwart maakt duivelverdrijvend mooie muziek!

Auteur: dr. A.F. Troost

Gepubliceerd in: Kerkblad *Voetius* binnen de Classis Heusden

Datum: 2 juli 2010